

МАЛІНОВСЬКА І. М.

асистент кафедри цивільного права №1 Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

У статті досліджено сучасний стан суспільних відносин у сфері права інтелектуальної власності, динаміку міжнародно-правового регулювання, а також особливості законодавчого пристосування до сучасних пріоритетів політики нашої держави в даній галузі. У результаті даного дослідження розроблено та визначено систему сучасних тенденцій правової охорони інтелектуальної власності в Україні, що має наукове та практичне значення.

Ключові слова: правова охорона, інтелектуальна власність, авторське право, права людини, закон, патент, винахід, корисна модель, об'єкт правової охорони.

Постановка проблеми. Наукова, творча, інтелектуальна діяльність людини знаходиться у постійному розвитку. Це обумовлено психологічно-фізіологічними властивостями людини, що спрямовані на розв'язання художніх та науково-технічних завдань, пошук нових знань. Саме завдяки інтелектуальній діяльності, у вигляді створення нових засобів та інструментів необхідних для існування суспільства, людство переходить від однієї стадії розвитку до іншої [1, с. 54]. Розвиток творчого потенціалу суспільства пов'язаний не лише із філософським, психологічним обміркуванням цього явища, а й безпосередньо із його правовим регулюванням. Встановлення та постійне оновлення правової охорони інтелектуальної власності є запорукою повноцінного та ефективного захисту прав людини, збереження балансу інтересів між суспільством та творцем. В Україні з 2016 р. відзначались тенденції щодо удосконалення правової охорони інтелектуальної власності, зокрема про це свідчить прийняття Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про авторське право і суміжні права» щодо використання об'єктів авторського права в пародіях, попури та карикатурах» у 2016 р. [2] та розгляд Верховною Радою України проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правової охорони винаходів і корисних моделей» [3]. Наведені нормативно-правові акти та світові тенденції формування інтелектуальної власності потребують окремого аналізу для дослідження сучасних тенденцій правової охорони об'єктів інтелектуальної власності.

Аналіз останніх досліджень. Правова охорона об'єктів інтелектуальної власності знаходиться під постійною увагою на наукових теренах України.

Необхідно підкреслити праці таких дослідників як О. Є. Аврамової, Г. А. Андрощука, В. Д. Базилевича, Ю. Л. Бошицького, В. С. Дроб'язко, О. П. Орлюк, О. В. Кохановської, О. А. Підпригори, О. Д. Святоцький, Р. Б. Шишки, Н. Є. Яркіної та ін. Незважаючи на постійне оновлення науково-практичних публікацій, система сучасних тенденцій правової охорони інтелектуальної власності не визначена, а тому потребує окремого дослідження.

Мета статті – встановити сучасні тенденції правової охорони інтелектуальної власності.

Виклад основного матеріалу. Перш ніж звернутися до дослідження оновленого національного законодавства та тенденцій щодо фактичних змін у суспільних відносинах інтелектуальної власності, необхідно зазначити, що Україна притримується сучасних світових тенденцій щодо охорони інтелектуальної власності. Вони є предметом наукового дослідження європейських, американських фахівців у сфері філософії, психології, права. Для української правничої науки їх роботи відіграють важливу роль, адже надають можливість виявити як національні вектори правової охорони так і наукові напрямки у сфері інтелектуальної власності.

Одним із дискусійних питань охорони інтелектуальної власності у світі все ще залишається проблема співвідношення прав творця та системи обмежень суспільства відносно об'єктів інтелектуальної власності. Напруженість між цими двома інтересами знайшла своє закріплення у концепції «суспільного надбання». Багато хто з критиків, позиції встановлення монополії прав інтелектуальної власності на нові об'єкти інтелектуальної власності, стверджують, що розширення у внутрішньому законодавстві засад глобалізаційного захисту міжнародної інтелек-

туальної власності загрожує доступу до життєво важливих знань [4, с. 21]. Але дослідники інтелектуальної власності заперечують цю позицію, наводячи конкретні обґрунтовані висновки. Так, правова охорона інтелектуальної власності необхідна для: 1) охорони прав винахідників, творів, взагалі нових робіт інтелектуальної власності, від копіювання; 2) стимулювання поширення ідей та розкриття винаходів для іншого творчого, наукового пошуку; 3) захисту права авторів на отримання доходу від своїх праць [5, с. 7]. Проте швидке вирішення наведеної дискусії не можливо, оскільки вона має практичний базис. Наприклад, тема захисту фармацевтичних препаратів та особливо наркотиків за допомогою інтелектуальної власності призвели до серйозних дискусій на світовій арені, оскільки здоров'я є чинником, який має вирішальне значення для виживання і добробуту людства [6]. Аналогічну ситуацію можна простежити і щодо співвідношення прав патентоволодільця на винахід у вигляді способу лікування людини та прав людини на життя та здоров'я. З цього приводу Ш. Тамбісетті зазначає, що ми напружаємось до четвертої промислової революції, яка перешкоджає розвитку системи патентного права. В результаті, право людини на здоров'я має невітний вплив на кампанії, що вимагають захисту патентних прав. На сьогодні вже необхідно відмежовувати права людини від патентного права та шукати нормативну узгодженість між доктриною прав людини та захистом інтелектуальної власності [7, с. 28].

Виходячи з наведеного, однією із сучасних тенденцій правової охорони інтелектуальної власності є обговорення проблематики узгодженості між доктриною прав людини та захистом інтелектуальної власності у сфері охорони життя та здоров'я людини. В цьому напрямку предметом вивчення повинні стати біотехнологічні винаходи, способи лікування людини, застосування змін генів, які охороняються патентом, та можливість їх застосування, тобто необхідно більш детально виявляти випадки вільного використання об'єктів інтелектуальної власності. Крім того, потребує і обміркування можливість втручання публічного елементу у правову охорону об'єктів інтелектуальної власності. Про таку тенденцію свідчить Порядок надання Кабінетом Міністрів України дозволу на використання запатентованого винаходу (корисної моделі), що стосується лікарського засобу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2013 р. № 877. Цей порядок визначає процедуру надання Кабінетом Міністрів України дозволу на використання запатентованого винаходу (корисної моделі), що стосується лікарського засобу, без згоди власника патенту та з виплатою йому компенсації. Кабінет Міністрів України може надати визначеній ним особі дозвіл з метою забез-

печення охорони здоров'я населення, у тому числі протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу та іншим соціально небезпечним хворобам, у разі документального підтвердження наявності таких обставин одночасно: 1) власник патенту не може задовольнити потребу у відповідному лікарському засобі силами та потужностями, що звичайно використовуються для виробництва такого лікарського засобу; 2) власник патенту безпідставно відмовив заявникові у видачі ліцензії на використання винаходу (корисної моделі) [8]. Наведене дозволяє виокремити ще одну сучасну тенденцію правової охорони інтелектуальної власності – це розширення сфери втручання публічного елементу у систему охорони інтелектуальної власності прав патентоволодільця з метою захисту суспільних інтересів від встановленої монополії патентних прав у сфері фармації. Ця проблематика потребує, взагалі, окремого обговорення та внесення змін у випадки вільного використання об'єктів інтелектуальної власності.

Ще однією сучасною тенденцією правової охорони у світі є глобалізаційний вплив норм інтелектуальної власності, визначений у межах впливу Світової організації торгівлі (далі СОТ) на національне законодавство. Ця організація визначила основні засади інтелектуальної власності в Угоді про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності [9]. Угода ТРІПС стала першим та єдиним міжнародним документом, який комплексно врегульовує питання охорони усіх існуючих об'єктів інтелектуальної власності – авторських прав, патентів, торгових марок, неоголошуваної інформації, промислових зразків, географічних зазначень та топографій інтегральних мікросхем [10, с. 8]. Основна функція Угоди ТРІПС – переконатися в тому, що усі члени СОТ надають мінімальний захист інтелектуальній власності на товари, що реалізуються [11, с. 84]. Вступ держави до СОТ вимагає одразу введення міжнародних стандартів правової охорони інтелектуальної власності у національне законодавство. Безумовно, варто зазначити, що на момент вступу у СОТ України, міжнародні стандарти охорони інтелектуальної власності вже були гармонізовані із національним законодавством інтелектуальної власності. Але варто підкреслити і її залежність від мінімальних стандартів охорони інтелектуальної власності, що визначені Угодою ТРІПС та розвитком національного законодавства країни – учасниці СОТ. Так, будь-які зміни в Угоді ТРІПС будуть мати наслідком внесення відповідних змін і у національне законодавство. Тому, доцільно виявити таку тенденцію правової охорони інтелектуальної власності як залежність режиму правової охорони об'єктів інтелектуальної власності у національному законодавстві від встановленого режиму охорони за правилами Угоди ТРІПС.

Крім світових тенденцій правової охорони інтелектуальної власності, в Україні формуються і власні вектори цього розвитку. Звернемось до оновлення авторського законодавства. У період з 2016 по 2018 роки до Закону України «Про авторське право і суміжні права» [12] були внесені зміни, що частково оновили правову охорону об'єктів авторського права.

У 2016 р. авторське право було доповнено такими новими об'єктами, як пародія, попури та карикатура. Введення нових визначень у авторське законодавство викликало наукове обговорення. Зокрема, О.Є. Аврамова зазначила, що поняття карикатур, пародій та попури побудовано з елементом дискримінації відносно інших творів, що визначено авторським законодавством України та взагалі не відповідає «духу» творчості, рівності осіб у прояві своїх здібностей, оскільки нові терміни побудовані за ознакою правомірності опублікування твору, тобто введення додаткової ознаки для основного твору у вигляді правомірності оприлюднення ставить авторів карикатур, пародій та попури в окреме привілейоване становище [13, с.127]. Дійсно, законодавець при визначенні понять карикатур, пародій та попури вказує: пародія – твір, який є творчою переробкою іншого правомірно оприлюдненого твору або його частини, попури – музичний або інший твір, який є творчим підбором і розташуванням уривків інших правомірно оприлюднених творів. При цьому ст. 3 Закону України «Про авторське і суміжне право» передбачає, що дія цього Закону поширюється на: твори, зазначені у частині першій статті 8 цього Закону, і об'єкти суміжних прав, зазначені у статті 35 цього Закону, незалежно від місця їх першого оприлюднення (або не оприлюднені, але знаходяться в об'єктивній формі на території України) [12]. З цього випливає, що авторсько-правова охорона поширюється на твори незалежно від їх опублікування. Можна констатувати, що у сфері розвитку правової охорони інтелектуальної власності є і негативні тенденції, зокрема введення неузгоджених термінів у законодавство інтелектуальної власності.

Ще зміни до Закону України «Про авторське право і суміжні права» були внесені на підставі Закону України «Про державну підтримку кінематографії в Україні» [14] Закон України «Про авторське право і суміжні права» було доповнено новими поняттями та правилами. Наприклад, були встановлені такі терміни: веб-сайт, веб-сторінка, власник веб-сайту, власник веб-сторінки, гіперпосилання, електронна (цифрова) інформація, камкординг, кардшейрінг, обліковий запис, постачальник послуг хостингу. Введені правила виявлення піратства у сфері авторського права і (або) суміжних прав та порядку припинення порушень авторського права і (або) суміжних прав з використанням мережі Інтернет. Встановлення цих

термінів не вирішило питання визначення правової природи веб-сайту, оскільки існує теоретична дискусія щодо можливості визначення веб-сайту комплексним об'єктом авторського права. Але оновлення авторського законодавства надало можливість більш чітко застосовувати ці терміни у механізмі припинення порушень авторського права і (або) суміжних прав з використанням мережі Інтернет [13, с. 128]. В цьому є прояв такої тенденції правової охорони інтелектуальної власності як розширення меж правової охорони інтелектуальної власності, зокрема у мережі Інтернет.

І ще одне оновлення авторського законодавства відбулось 15 травня 2018 р., на підставі прийняття Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав». Цей Закон визначив правові та організаційні засади колективного управління майновими правами суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав в Україні [15]. Він визначив основні засади діяльності організацій колективного управління, правовідносин між організаціями та творцями. Прийняття цього нормативного акту надає можливість більш детально регулювати правовідносини із управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав, а тому можна виокремити і таку тенденцію, як розвиток ринку послуг у сфері управління майновими правами правовласників.

На відміну від авторського законодавства, яке за останні два роки вже достатньо оновилося, патентне право лише знаходиться у стадії очікування змін, що передбачені Проектом Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правової охорони винаходів і корисних моделей» від 01.02.2018 р. [3]. Аналізуючи норми цього законопроекту можна виявити наступні тенденції правової охорони об'єктів патентного права. По-перше, замість звичного патенту на промисловий зразок законодавець пропонує, що: набуття права інтелектуальної власності на винахід і корисну модель засвідчується патентом, на промисловий зразок — свідоцтвом [3]. Отже, у патентному праві можуть розширитися види охоронних документів. По-друге, змінюються об'єкти винаходу та корисної моделі, зокрема: об'єктом винаходу, правової охорони якому (якій) надається згідно з цим Законом, може бути продукт (пристрій, речовина, штам мікроорганізму, культура клітин рослини і тварини тощо), процес (спосіб), а також нове застосування відомого продукту чи процесу. Об'єктом корисної моделі, правової охорони якій надається згідно з цим Законом, є пристрій [3]. З наведеного можна зробити висновок, що коло об'єктів винаходу може бути розширено у зв'язку із застосування слова

«тощо», яке означає, що перелік об'єктів винаходів є невичерпним. При цьому коло об'єктів корисної моделі звужується до пристрою. Наведене цілком відповідає європейським засадам охорони корисної моделі, відомо, що цей об'єкт має назву «малий винахід», а тому перелік об'єктів винаходу та корисної моделі не може збігатися як це визначено у сучасному патентному законодавстві. По-третє, чітко визначається перелік об'єктів, які не можуть бути винаходами, зокрема комп'ютерна програма. Варто зазначити, що у світі існує дискусія щодо механізмів правової охорони комп'ютерної програми, зокрема для правової охорони цього об'єкту пропонується патентно-правова охорона. В Україні повністю відмовилися від цього підходу. Проте, потрібно акцентувати увагу, що комп'ютерна програма, як об'єкт авторського права може бути складовою частиною винаходу (корисної моделі), яка виконує певну функцію в межах винайденого технічного рішення. По-четверте, планується введення додаткової правової охорони на винахід, об'єктом якого є активний фармацевтичний інгредієнт лікарського засобу, процес отримання лікарського засобу або застосування лікарського засобу, засіб захисту тварин, засіб захисту рослин, введення в обіг якого в Україні дозволяється відповідним компетентним органом. При цьому продовження виникнення правової охорони буде засвідчено сертифікатом додаткової охорони. По-п'яте, замість слова патент в Законі України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» пропонується введення словосполучення «державна реєстрація». Слід зазначити, що в цьому є не прояв вторгнення публічного елементу у сферу приватного права, доцільніше визначити це як необхідну публічну послугу, яка носить обов'язковий характер.

В сфері патентного законодавства планується внесення змін й до Закону України «Про охорону прав на промислові зразки» на підставі Проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо правової охорони промислових зразків від 30.01.2015 р., що обговорювався у 2018 р. [16]. Згідно з цим законопроектом можливі наступні зміни: 1) введення додаткового критерію охороноздатності для промислового зразка, такого як індивідуальний

характер промислового зразка; 2) виокремлюються права на зареєстрований та незареєстрований промисловий зразок тощо. Необхідно зазначити, що цей законопроект потребує вже узгодження із проектом Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правової охорони винаходів і корисних моделей» та гармонізації із європейським законодавством, зокрема замість критерію індивідуального характеру промислового зразка варто використовувати оригінальність, яка є досить поширеним критерієм у ЄС.

В цілому підсумовуючи, підкреслимо, що тенденції розвитку правової охорони об'єктів патентного права свідчать про процес оновлення умов надання правової охорони об'єктам патентного права, правил правової охорони цих об'єктів. Наведене є актуальною необхідністю, оскільки національне патентне законодавство практично не змінювалось останні чотирнадцять років, при цьому в країні фактично змінились правовідносини у сфері винахідництва внаслідок природного науко-технічного розвитку людства.

На підставі проведеного дослідження слід запропонувати наступну систему сучасних тенденцій правової охорони інтелектуальної власності: 1) наукове обговорення узгодженості між доктриною прав людини та захистом прав інтелектуальної власності у сфері охорони життя та здоров'я людини; 2) розширення меж впливу публічного елементу у систему правової охорони інтелектуальної власності, а саме розширення прав патентоволоділця з метою захисту суспільних інтересів від встановленої монополії патентних прав у сфері фармації; 3) залежність режиму правової охорони об'єктів інтелектуальної власності у національному законодавстві від встановленого режиму правової охорони передбаченого Угодою ТРІПС; 4) негативні тенденції щодо неузгодження термінів у законодавстві інтелектуальної власності; 5) розширення меж правової охорони інтелектуальної власності у мережі Інтернет; 6) розвиток ринку послуг у сфері управління майновими правами правовласників авторських і суміжних прав; 7) оновлення умов надання та правил правової охорони об'єктів патентного права, тощо.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Abduraximov Q. A. Psychological peculiarity of intellectual activity. *European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences*. 2015. Vol. 3, № 2. P. 54–60.
2. Про внесення змін до Закону України «Про авторське право і суміжні права» щодо використання об'єктів авторського права в пародіях, попури та карикатурах: Закон України від 5.10.2016 р. № 1651-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1651-19>.
3. Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правової охорони винаходів і корисних моделей»: Каб. Міністрів України від 20.03.2018 р. № 2351-VIII. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63398.

4. William T. Gallagher. What is a «Law and Society» Approach oIntellectual Property? (2009). Golden Gate University School of Law. *Publications*. 30 p. URL: <https://digitalcommons.law.ggu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1029&context=pubs>.
5. Mansell R. Steinmueller W. Edward. Intellectual property rights: the development of information infrastructures for the information society. (1995). URL: [http://eprints.lse.ac.uk/24969/1/Intellectual_property_rights_report_\(LSERO\).pdf](http://eprints.lse.ac.uk/24969/1/Intellectual_property_rights_report_(LSERO).pdf)
6. Salazar S. Intellectual property and the right to health. URL: http://www.wipo.int/edocs/mdocs/tk/en/wipo_unhchr_ip_pnl_98/wipo_unhchr_ip_pnl_98_3.pdf
7. Thambisetty S. Improving Access to Patented Medicines: Are Human Rights Getting in the Way?. *LSE Law, Society and Economy Working Papers*. 3/2018 London School of Economics and Political Science Law Departmen. 29 p. URL: http://eprints.lse.ac.uk/87540/1/Thambisetty_Access%20to%20Patented%20Medicines_Author.pdf
8. Порядок надання Кабінетом Міністрів України дозволу на використання запатентованого винаходу (корисної моделі), що стосується лікарського засобу: постанова Каб. Міністрів України від 4.11.2013 р. № 877. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/877-2013-%D0%BF>.
9. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності : від 15.04.1994 р.; ред. від 06.12.2005 р., підстава 981_054. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/981_018/page?text=%F1%EE%F0%F2.
10. Чибісов Д. М. Охорона прав інтелектуальної власності в рамках Світової організації торгівлі : автореф. дис ... канд. юрид. наук. Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». Одеса, 2017. 23 с.
11. Олефір А. Правове регулювання інтелектуальної власності і інноваційних відносин в Угоді про асоціацію України та ЄС. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2014. № 6. С. 94–108.
12. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.11.1993 р. № 3792-XII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3792-12/page?text=%E7%E1%B3%F0>.
13. Аврамова О. Є. Нові об'єкти та терміни авторського права: огляд оновленого авторського законодавства. *Мала енциклопедія нотаріуса*. 2018. № 2. С. 125–133.
14. Про державну підтримку кінематографії в Україні: Закон України від 23.03.2017 р. № 1977-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1977-19>.
15. Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав: Закон України від 15.05.2018 р. № 2415-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-19>.
16. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо правової охорони промислових зразків : від 20.03.2018 р. № 2351-VIII. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53758.

REFERENCES

1. Abduraximov, Q. A., (2015). Psychological peculiarity of intellectual activity. *European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences?* 3, 2, 54–60 [in Ukrainian]
2. Pro vnesennia zmin do Zakonu Ukrainy «Pro avtorske pravo i sumizhni prava» shchodo vykorystannia ob'ektiv avtorskoho prava v parodiiakh, popuri ta karyaturakh: Zakon Ukrainy vid 5.10.2016 r. № 1651-VIII. (2016). *Ofitsiyni visnyk Ukrainy – Official Bulletin of Ukraine*. № 86, St. 2812 [in Ukrainian].
3. Proekt Zakonu Ukrainy «Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo vdoskonalennia pravovoi okhorony vynakhodiv i korysnykh modelei»: Kab. Ministriv Ukrainy vid 20.03.2018 r. № 2351-VIII. Verkhovna Rada Ukrainy: ofits. veb-portal. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63398 [in Ukrainian].
4. William T. Gallagher, (2009). What is a «Law and Society» Approach oIntellectual Property? *Publications*. 30 p. Golden Gate University School of Law. URL: <https://digitalcommons.law.ggu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1029&context=pubs> [in Ukrainian].
5. Mansell R. Steinmueller W., (1995) Edward. Intellectual property rights: the development of information infrastructures for the information society. LSE Research Online. URL: [http://eprints.lse.ac.uk/24969/1/Intellectual_property_rights_report_\(LSERO\).pdf](http://eprints.lse.ac.uk/24969/1/Intellectual_property_rights_report_(LSERO).pdf) Salazar S., 1998. Intellectual property and the right to health. WIPO: World Intellectual property organization. URL: http://www.wipo.int/edocs/mdocs/tk/en/wipo_unhchr_ip_pnl_98/wipo_unhchr_ip_pnl_98_3.pdf [in Ukrainian].
6. Thambisetty, S. (2018). Improving Access to Patented Medicines: Are Human Rights Getting in the Way?. *LSE Law, Society and Economy Working Papers*. 3/2018. 29 p. London School of Economics and Political Science Law Departmen. URL: http://eprints.lse.ac.uk/87540/1/Thambisetty_Access%20to%20Patented%20Medicines_Author.pdf [in Ukrainian].

7. Poriadok nadання Kabinetom Ministriv Ukrainy dozvolu na vykorystannia zapatentovanoho vynakhodu (korysnoi modeli), shcho stosuietsia likarskoho zasobu: postanova Kab. Ministriv Ukrainy vid 4.11.2013 r. № 877, (2013) *Ofitsiyni visnyk Ukrainy – Official Bulletin of Ukraine*. № 97, St. 3577 [in Ukrainian].
8. Uhoda pro torhovelni aspekty prav intelektualnoi vlasnosti: vid 15.04.1994 r.; red. vid 06.12.2005 r., pidstava 981_054. (2010). *Ofitsiyni visnyk Ukrainy – Official Bulletin of Ukraine*. № 84, St. 2989 [in Ukrainian].
9. Chybisov, D.M., (2017). Okhrona prav intelektualnoi vlasnosti v ramkakh Svitovoi orhanizatsii torhivli. *Candidate's thesis*. Natsionalnyi universytet «Odeska yurydychna akademiia» [in Ukrainian].
10. Olefir, A., (2014). Pravove rehuliuвання intelektualnoi vlasnosti i innovatsiinykh vidnosyn v Uhodi pro asotsiatsiiu Ukrainy ta YeS. *Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti – Theory and practice of intellectual property*, 6, 94–108 [in Ukrainian].
11. Pro avtorske pravo i sumizhni prava: Zakon Ukrainy vid 23.11.1993 r. № 3792-XII. (1994). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Supreme Council of Ukraine*, № 13, St. 64 [in Ukrainian].
12. Avramova, O.Ye., (2018). Novi obiekty ta terminy avtorskoho prava: ohliad onovlenoho avtorskoho zakonodavstva. *Mala entsyklopediia notariusu – Small Encyclopedia of the notary*, 2, 125–133 [in Ukrainian].
13. Pro derzhavnu pidtryмку kinematohrafii v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 23.03.2017 r. № 1977-VIII. (2017). *Ofitsiyni visnyk Ukrainy – Official Bulletin of Ukraine*. № 36, St. 1121 [in Ukrainian].
14. Pro efektyvne upravlinnia mainovymy pravamy pravovlasnykiv u sferi avtorskoho prava i (abo) sumizhnykh prav: Zakon Ukrainy vid 15.05.2018 r. № 2415-VIII., (2018). *Ofitsiyni visnyk Ukrainy – Official Bulletin of Ukraine*. № 59, St. 2030 [in Ukrainian].
15. Proekt Zakonu pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo pravovoi okhrony promyslovykh zrazkiv: vid 20.03.2018 r. № 2351-VIII. *Verkhovna Rada Ukrainy: ofits. veb-portal*. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53758 [in Ukrainian].

МАЛИНОВСКАЯ И. Н.

кандидат юридических наук, ассистент кафедры гражданского права №1
Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого

СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ ПРАВОВОЙ ОХРАНЫ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ

В статье исследовано современное состояние общественных отношений в сфере права интеллектуальной собственности, динамику международно-правового регулирования, а также особенности адаптации законодательства к современным приоритетам политики нашего государства в данной области. В результате данного исследования разработана и определена система современных тенденций правовой охраны интеллектуальной собственности в Украине, имеющая научное и практическое значение.

Ключевые слова: правовая охрана, интеллектуальная собственность, авторское право, права человека, закон, патент, изобретение, полезная модель, объект правовой охраны.

MALINOVSKA I. M.

PhD, Assistant of the Department of Civil Law
of Yaroslav Mudryi National Law University

MODERN TRENDS OF LEGAL PROTECTION INTELLECTUAL PROPERTY

Problem setting. The article examines the current state of social relations in the field of intellectual property, the dynamics of the international legal regulation, as well as the peculiarities of legislative adaptation to the modern priorities of the policy of our state in this field. As a result of this research, a system of modern trends in the legal protection of intellectual property in Ukraine has been developed and defined, which has a scientific and practical significance.

Analysis of resent researches and publications. Various aspects of intellectual property rights were the subject of a study a large number of works, most of them belong to such authors as: O. E. Avramova, G. A. Androschuk, V. D. Bazilevicha, Yu. L. Boshitsky, V. S. Drobyazko, O. P. Orlyuk, O. V. Kokhanovskaya, O. A. Podoprighori, O. D. Svyatotsky, R. B. Shishki, N. E. Yarkina.

Article's main body. The issues of modern tendencies of intellectual property protection are considered on the basis of the analysis of world experience in the development of legal protection of intellectual property and directions of updating of the national legislation in this area. The article gives a general description of innovations both at the international level and in national legislation. The main trends of legal protection of intellectual property in Ukraine are determined and systematized. Using the method of analysis and synthesis, the author made conclusions about the current state of legal protection of intellectual property in Ukraine, and directions of its updating.

Conclusions and prospects for the development. The article proposes the definition of the constituent elements of the system of modern trends in the legal protection of intellectual property: 1) the scientific discussion of the consistency between the human rights doctrine and the protection of intellectual property rights in the sphere of life and health protection; 2) expansion of the boundaries of the influence of a public element in the system of legal protection of intellectual property, namely the extension of the rights of a patent holder in order to protect the public interest from the established monopoly of patent rights in the field of pharmacy; 3) the dependence of the regime of legal protection of intellectual property objects in the national legislation from the established regime of legal protection provided for by the TRIPS Agreement; 4) negative tendencies regarding non-harmonization of terms in intellectual property law; 5) expanding the scope of legal protection of intellectual property in the Internet; 6) development of the market of services in the field of management of property rights of copyright holders of copyright and related rights; 7) updating the conditions and rules of legal protection of the objects of patent law, etc.

Keywords: legal protection, intellectual property, copyright, human rights, law, patent, invention, utility model, object of legal protection.